

Slovenske splošnoizobraževalne knjižnice

PODOBA ŽLAHTNE TRADICIJE

UNESCO

MANIFEST

o splošnoizobraževalnih knjižnicah

1994

Manifest o splošnoizobraževalnih knjižnicah

Svoboda, blaginja in razvoj družbe in posameznika so temeljne vrednote človeka. Doseči jih je moč samo tedaj, ko je dobro obveščeni državljan sposoben, da sam uresničuje svoje demokratske pravice in se aktivno vključuje v družbo. Konstruktivno sodelovanje v le-tej in razvoj demokracije zavisita od zadostne izobrazbe in od prostega in neomejenega dostopa do znanja, duhovnih dobrin, kulture in informacij.

Splošnoizobraževalna knjižnica, dejanska vrata lokalne skupnosti do znanja, zagotavlja osnovno podstavo učenja od mladosti do starosti, samostojnega sprejemanja odločitev in kulturnega razvoja posameznika in socialnih skupin.

S tem manifestom je izraženo verovanje organizacije UNESCO v splošnoizobraževalno knjižnico kot gonilno silo vzgoje, kulture in informacij ter, skozi zavest ljudi, bistvenega dejavnika pri promociji miru in duhovne blaginje.

UNESCO zato spodbuja nacionalne in lokalne oblasti, da ne le podpirajo razvoj splošnoizobraževalnih knjižnic, temveč se vanj tudi aktivno vključujejo.

Splošnoizobraževalna knjižnica

Splošnoizobraževalna knjižnica je lokalni informacijski center, ki omogoča svojim uporabnikom brez zadržkov dostop do vseh vrst znanja in informacij.

Storitve splošnoizobraževalne knjižnice so na voljo uporabnikom po načelu enakega dostopa vsakomur ne glede na starost, raso, spol, vero, narodno pripadnost, jezik ali socialni položaj. Posebne vrste storitev in gradiv je dolžna zagotoviti oziroma priskrbeti tistim uporabnikom, npr. pripadnikom jezikovnih manjšin, ljudem s telesnimi okvarami, negovancem v bolnišnicah, zapornikom, ki iz kakršnih koli razlogov ne morejo uporabljati rednih storitev in običajnih gradiv.

V knjižnici mora najti vsaka starostna skupina gradivo, ki pokriva njene potrebe. Zbirke in storitve morajo vključevati tudi vse ustrezne medije in vrste sodobne tehnologije, seveda pa tudi tradicionalna gradiva. Temeljnega pomena je visoka kvaliteta in povezanost z lokalnimi potrebami in razmerami. Gradivo mora odražati

tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti.

Zbirke in storitve ne smejo biti podvržene kakršni koli obliki ideološke, politične ali verske cenzure oziroma pritiskom komercialnega značaja.

Temeljne naloge splošnoizobraževalne knjižnice

Težišče storitev splošnoizobraževalne knjižnice je v vestnem izpolnjevanju tehle ključnih nalog, vezanih na informacije, pismenost, izobraževanje in kulturo:

1. oblikovanje in utrjevanje bralnih navad pri otrocih od rane mladosti dalje;
2. podpiranje individualnega in lastnega ter seveda tudi formalnega izobraževanja na vseh stopnjah;
3. nudenje možnosti za ustvarjalni razvoj osebnosti;
4. spodbujanje domišljije in ustvarjalnosti pri otrocih in mladini;
5. gojenje zavesti o kulturni dediščini in o pomenu umetnosti, znanstvenih dosežkov in inovacij;
6. zagotavljanje dostopa do kulturnega sporočila vseh oblik poustvarjalne (igralske, glasbene ipd.) umetnosti;
7. pospeševanje dialoga med kulturami in spodbujanje različnosti kultur;
8. podpiranje ustno prenašajočih se tradicij;
9. zagotavljanje državljanom dostopa do vseh vrst informacij, nastalih v lokalni skupnosti ali pomembnih zanje;
10. nudenje ustreznih informacijskih storitev lokalnim podjetjem, združenjem in interesnim skupinam;
11. pomoč pri razvijanju informacijske pismenosti in uveljavljanju veščin računalniškega opismenjevanja;
12. podpiranje, sodelovanje v programih in akcijah opismenjevanja vseh starostnih skupin, po potrebi tudi lastno uvajanje takih dejavnosti.

Financiranje, pravna ureditev, povezovanje v mrežo

Načeloma naj bo delovanje splošnoizobraževalne knjižnice brezplačno.

Za knjižnico odgovarjajo nacionalne in lokalne oblasti.

Delovanje morajo urejati posebna pravna določila, financiranje pa nacionalni in lokalni organi oblasti (vlade).

PODOBA ŽLAHTNE TRADICIJE

Slovenske splošnoizobraževalne knjižnice

Kaj nudijo splošnoizobraževalne knjižnice danes

Za kulturo, izobraževanje, informiranje, sprostitev ponujajo dejstva, mnenja, poglede, fantazijo, nasvete, tehnične podatke, statistična poročila, teorijo v predelani in originalni obliki, v obliki tabel, slik, izvlečkov, obširno, selektivno, samo novejšo, časovno omejeno, periodično, za branje, opazovanje, poslušanje v bolj ali manj določenem času...

Omogočajo:

- izposojajo knjižničnega gradiva na dom: knjig, zgoščenk, kaset, videokaset, slik, zemljevidov, CD-ROM-ov,
- uporabo knjižničnega gradiva v knjižnici,
- branje časnikov in časopisov,
- svetovanje pri izbiri in uporabi knjižničnega gradiva,
- pomoč pri uporabi knjižničnega gradiva,
- izobraževanje za uporabo knjižnice in njenega gradiva,
- informiranje: kdo, kje, kaj, kdaj, zakaj,
- seznanjanje z domoznanstvom,
- udeležbo pri izobraževalnih in kulturnih prireditvah,
- uporabo računalniške opreme,
- preslikovanje.

Od nekdaj do danes

1569: Začetki

Bistvena značilnost splošnoizobraževalnih knjižnic je javnosti namenjeno delovanje. Po tej značilnosti so zametki slovenskega splošnoizobraževalnega knjižničarstva v prvi javnosti dostopni knjižnici, ki so jo leta 1569 ustanovili protestantski deželni stanovi. Pobudnik je bil Primož Trubar. Knjižnice, ki so nastajale v okviru samostanov, cerkvenih ustanov, plemiških rodbin, so bile dostopne le ozkemu krogu. Med tiste redke, ki so opravljale prosvetiteljske naloge z dostopnostjo gradiva za širši krog, predvsem za literarno in znanstveno delujoče Slovence, lahko prištejemo nekatere zasebne knjižnice bogatih meščanov.

1774: Licejska knjižnica

Javno delovanje knjižnic je pospešila državna prosvetiteljska politika Avstroogrske, ki je vsaki avstrijski deželi namenila študijsko knjižnico. V Ljubljani je bila ustanovljena licejska knjižnica 1774 leta, ki je bila odprta tudi za širšo javnost. Z njeno ustanovitvijo se začne obdobje ustanavljanja javnih knjižnic na Slovenskem.

1848: Društvene knjižnice

Prvi zametki splošnih javnih knjižnic za potrebe preprostega podeželskega in mestnega prebivalstva segajo v prosvetljsko gibanje konec 18. stoletja. Nastajajo semeniška bralna društva, bralnice. Slovenska krščanska socialna zveza je, na pobudo Slovenskega društva leta 1848, ustanovila v okviru katoliških bralnih, izobraževalnih in delavskih društev mrežo 450 društvenih knjižnic s približno 122.000 knjigami.

1861: Narodne čitalnice

V trgih in mestih je leta 1861 začela inteligenca ustanavljati narodne čitalnice. Tako ob koncu desetletja deluje že 58 čitalnic, ki so v bolj razvitih krajih prerasle v javne ljudske knjižnice. V drugi polovici 19. stoletja pa so zaživele tudi knjižnice, ki so bile namenjene delavskemu sloju.

1920: Ljudske knjižnice

V obdobju med obema vojnama so ljudske knjižnice nadaljevale delo pod okriljem različnih političnih strank, društev, lokalnih in mestnih uprav ali šol. Pred letom 1940 je bilo na Slovenskem okoli 850 ljudskih knjižnic s 580.000 knjigami. Strokovno pa so delovale pretežno le osrednje mestne knjižnice.

1945: Mreža splošnoizobraževalnih knjižnic

Po drugi svetovni vojni dobijo knjižnice priznan položaj javne družbene dejavnosti, ki se leta 1961 utrdi s prvim Zakonom o knjižničarstvu. Poleg teh ljudskih knjižnic delujejo sindikalne knjižnice po delovnih organizacijah, po okrajnih središčih pa se organizirajo študijske knjižnice. 1971 se te knjižnice povežejo v mrežo splošnoizobraževalnih knjižnic, ki s svojim knjižničnim gradivom in dejavnostjo zadovoljujejo potrebe prebivalcev svojega območja po izobraževanju, informaciji, kulturi in kulturnem razvedrilu. Njihovo delo temelji na leta 1985 sprejetih normativih in standardih. Zakon o knjižničarstvu (1982) pa jih poveže z ostalimi knjižnicami v enoten knjižnični informacijski sistem.

1990: Računalniška mreža

Od leta 1990 se povezujejo v računalniško informacijsko mrežo in že razvijajo tudi specialne storitve za uporabnika. Poleg dela za odrasle in zelo dobro razvitega dela za mladino, srečamo v tem sistemu ludoteko, artoteko, glasbeno zbirko. Nekatere knjižnice imajo dragoceno gradivo o svojem okolju v svojih domoznanskih zbirkah, druge že razvijajo delo za ciljne skupine uporabnikov - mladostnike, tretje življenjsko obdobje, nezaposlene, izposojajo na domu, delo za hospitalizirane; uresničujejo priporočila UNESCO Manifesta o splošnih knjižnicah: **biti na voljo vsem prebivalcem po načelu enakega dostopa.**

Zato knjižnice zbirajo, obdelujejo, hranijo, predstavljajo, posredujejo in omogočajo uporabo različnega knjižničnega gradiva in informacij. Naloge opravljajo profesionalno in etično in s tem ustvarjajo učinkovite, racionalne, politično nevtralne in etične razmere za ustvarjalno in pozitivno delovanje svojih uporabnikov.

Podoba knjižnic v številkah

1. Knjižnična mreža

Osrednjih knjižnic:	60 enot
Krajevnih knjižnic (izposojevališč):	230 enot
Izposojevališča 9 bibliobusov :	576
Brez knjižnične dejavnosti:	102 kraja

2. Delovni pogoji knjižnic

2.1. Razrez porabe sredstev

(Financiranje: lokalne skupnosti in Ministrstvo za kulturo.)	
Nabava knjižničnega gradiva:	23 %

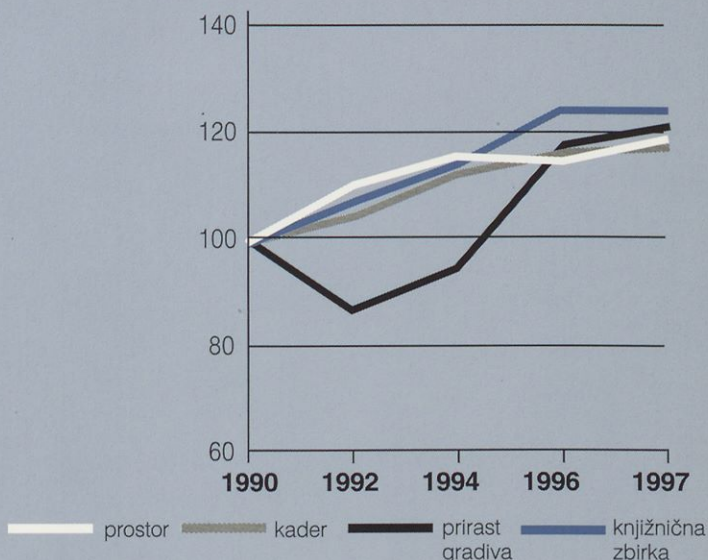
Materialni stroški: 26 %
 Plače: 41 %
 Investicije: 10 %
 Povprečje porabe: 1995 SIT na prebivalca

2.2. Prostor

Skupaj: 53.105 m²
 Povprečje: 26 m² na 1000 prebivalcev

2.3. Knjižnična zbirka

Skupaj: 6.753.274 (100 %)
 Knjige : 6.159.079 (91 %)
 Časniki in časopisi: 181.748 (3 %)
 AV-gradivo: 412.447 (6 %)
 Povprečje: 3.370 enot na 1000 prebivalcev

Delovni pogoji knjižnic od leta 1990 do leta 1997 (indeksi)

2.4. Prirast knjižničnega gradiva

Skupaj: 372.506 (100 %)
 Knjige: 330.895 (89 %)
 Časniki in časopisi: 16.992 (4 %)
 AV-gradivo: 24.619 (7 %)
 Povprečje: 187 enot na 1000 prebivalcev
 Naročenih naslovov časnikov in časopisov v posamezni knjižnici: od 44 do 901
 Razrez prirasta: 22 % leposlovja za mladino, 26 % za odrasle, 53 % strokovnega gradiva
 Razrez prirasta po načinu: 83 % nakup, 9 % obvezni izvod, 8 % dar

2.5. Knjižnični delavci

Skupaj: 786 (100 %)
Strokovni delavci: 613 (78%)
Administrativni delavci: 173 (22 %)
Povprečje: 0,3 strokovnega delavca za 1.000 prebivalcev; 1 delavec za 2.540 prebivalcev, 22.295 izposojenih enot na enega strokovnega delavca.

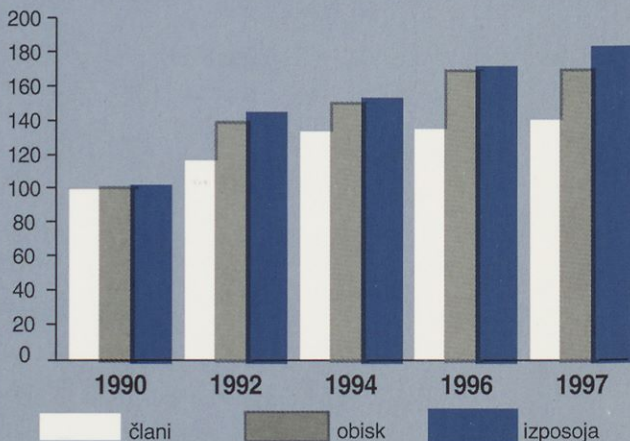
2.6. Računalniška in komunikacijska oprema

Osebnih računalniki: 336
Terminali: 536
Internet: 73 knjižnic
Povprečje: 0,04 osebnih računalnikov na 1.000 prebivalcev, 1 osebni računalnik za 3 delavce in 1 za 4966 članov, 1 terminal za 2 delavca in 1 terminal za 3.348 članov.

3. Uporabniki

3.1. Člani

Skupaj: 441.968 (22 % vseh prebivalcev)
Mladina: 146.872 (40 % mladih prebivalcev)
Odrasli: 295.096 (18 % odraslih prebivalcev)
Povprečje: 223 članov na 1.000 prebivalcev)

Uporaba knjižnic od leta 1990 do 1997 (indeksi)

3.2. Obiskovalci

Skupaj: 6.153.186
Obiskovalci za uporabo gradiva: 5.738.920
Obiskovalci prireditev: 414.266
Povprečje: 3.102 obiskovalcev na 1.000 prebivalcev

3.3. Izposoja knjižničnega gradiva

Skupaj: 14.379.834

Izposoja na dom: 11.515.119 (55 % leposlovja, 36%
strokovne literature, 2 % periodike, 7%
neknjižnega gradiva)

Izposoja v knjižnici: 2.853.843

Medknjižnična izposoja: 10.873

Povprečje: 7.251 enot na 1000 prebivalcev; 2,5
enote na obiskovalca

3.4. Prireditve

Skupaj: 9.515

Razstave: 1.174

Ure pravljic: 2.879

Uganke: 538

Srečanja: 484

Predavanja: 298

Ogled knjižnice: 2.161

Drugo: 1.888

Povprečje: 3 prireditve na teden v osrednji knjižnici;
45 obiskovalcev posamezne prireditve

(Podatki za leto 1997)

Želje za prihodnost

Knjižnične storitve v vsakem kraju.

Več članov, najmanj 40 % včlanjenih prebivalcev.

Boljša uporaba knjižničnega gradiva.

Večja izbira knjižničnega gradiva.

Prenovljeni prostori.

Udobni sedeži.

Prostori za druženje.

Možnosti za študij, tudi na daljavo.

Sodobna tehnologija za uporabo informacij.

Knjižnične storitve v bolnicah, domovih za starejše občane,
zaporih.

Knjižnično gradivo za skupine prebivalcev s posebnimi
potrebami.

Dostava knjižničnega gradiva na dom za posebne skupine
prebivalcev.

Informacije po tefelonu, faxu, internetu.

Izobraževanje za samostojno uporabo knjižnice in informacij.

Podrobnejše informacije

Članstvo v eni izmed knjižnic omogoča dostop do knjižničnega gradiva in informacij v vseh knjižnicah.

- 1 Zavod za kulturo, izobraževanje in šport
LAVRIČEVA KNJIŽNICA
Cesta IV. prekomorske brigade 1, 5270 **Ajdovščina**
Tel.: 065/61-328, fax: 065/62-678
- 2 KNJIŽNICA BREŽICE
Trg izgnancev 12 b, 8250 **Brežice**
Tel.: 0608/62-649, fax: 0608/62-539
- 3 OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE
Muzejski trg 1a, 3000 **Celje**
Tel.: 063/442-580, 442-625
fax: 063/443-350
- 4 KNJIŽNICA JOŽETA UDOVIČA
Partizanska 9, 1380 **Cerknica**
Tel.: 061/791-078, 793-781, fax: 061/793-781
- 5 Zavod za izobraževanje in kulturo
KNJIŽNICA
Župančičeva 7, 8340 **Črnomelj**
Tel.: 068/51-364, fax: 068/53-238
- 6 KNJIŽNICA DOMŽALE
Ljubljanska 58, 1230 **Domžale**
Tel.: 061/725-080, fax: 061/725-085
- 7 KNJIŽNICA DRAVOGRAD
Koroška cesta 47, 2370 **Dravograd**
Tel.: 0602/83-256
- 8 LU Zavod za izobraževanje odraslih in mladine
OBČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA
Trg svobode 4, 9250 **Gornja Radgona**
Tel.: 069/61-054, fax: 069/61-054
- 9 KNJIŽNICA GROSUPLJE
Adamičeva 15, 1290 **Grosuplje**
Tel.: 061/771-439, fax: 061/763-273
- 10 Kulturno-rekreacijski center Hrastnik
KNJIŽNICA
Novi log 4, 1430 **Hrastnik**
Tel.: 0601/44-050
- 11 MESTNA KNJIŽNICA IN ČITALNICA IDRIJA
Ul. Sv. Barbare 4-5, 5280 **Idrija**
Tel.: 065/71-050, fax: 065/73-026

- 12** KNJIŽNICA "MAKSE SAMSA"
Titov trg 2, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 067/81-088; fax: 067/81-088
- 13** MATIČNA KNJIŽNICA IZOLA
Oktobrske revolucije 1, 6310 **Izola**
Tel.: 066/646-700, Fax: 066/67-531
- 14** OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4, 4270 **Jesenice**
Tel.: 064/861-548
- 15** MATIČNA KNJIŽNICA KAMNIK
Ljubljanska 1, 1240 **Kamnik**
Tel.: 061/812-597, fax: 061/811-239
- 16** KNJIŽNICA KOČEVJE
Ljubljanska c. 6, 1330 **Kočevje**
Tel.: 061/855-670, fax: 061/851-936
- 17** OSREDNJA KNJIŽNICA SREČKA VILHARJA
Trg Brolo 1, 6000 **Koper**
Tel.: 066/272-408, 272-409, fax: 066/23-866
- 18** OSREDNJA KNJIŽNICA OBČINE KRANJ
Tavčarjeva ul. 41, 4000 **Kranj**
Tel.: 064/222-031, fax: 064/224-446
- 19** VALVASORJEVA KNJIŽNICA KRŠKO
Cesta krških žrtev 26, 8270 **Krško**
Tel.: 0608/21-277, fax: 0608/21-370
- 20** OBČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA LAŠKO
Aškerčev trg 4, 3270 **Laško**
Tel.: 063/731-705, fax: 063/731-705
- 21** Ljudska univerza Lenart, p.o., podružnica
MATIČNA KNJIŽNICA LENART
Nikova ulica 9, 2230 **Lenart v Slovenskih Goricah**
Tel.: 062/724-286, fax: 062/724-286
- 22** KNJIŽNICA LENDAVA
KÖNYVTAR LENDVA
Partizanska 10, 9220 **Lendava**
Tel.: 069/75-353, 77-403, fax: 069/75-353
- 23** Zavod za izobraževanje in kulturo
MATIČNA KNJIŽNICA DR. SLAVKO GRUM LITIJA
Parmova 9, 1270 **Litija**
Tel.: 061/883-102, fax: 061/881-153
- 24** KNJIŽNICA BEŽIGRAD
Vodovodna 3, 1000 **Ljubljana**
Tel.: 061/322-955, 133-11-43, fax: 061/133-11-43
- 25** KNJIŽNICA OTONA ŽUPANČIČA
Dvorni trg 2, 1000 **Ljubljana**
Tel.: 061/221-781, fax: 061/126-40-73

- 26 KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA V LJUBLJANI
Zaloška c. 61, 1110 **Ljubljana**
Tel.: 061/446-324, fax: 061/448-034
- 27 KNJIŽNICA ŠIŠKA
Celovška c. 161, 1000 **Ljubljana**
Tel.: 061/159-38-42, fax: 553-165
- 28 KNJIŽNICA "PREŽIHOV VORANC" LJUBLJANA-VIČ
Tržaška 47 a, 1111 **Ljubljana**
Tel.: 061/263-679, 123-12-24, fax: 061/263-679
- 29 Zavod za kulturo in izobraževanje MATIČNA KNJIŽNICA
LJUTOMER
Glavni trg 2, 9240 **Ljutomer**
Tel.: 069/81-758, 84-236, fax: 069/81-758
- 30 KNJIŽNICA LOGATEC
Tržaška 44, 1370 **Logatec**
Tel.: 061/741-722, fax: 061/741-722
- 31 MARIBORSKA KNJIŽNICA
Rotovski trg 2, 2000 **Maribor**
Tel.: 062/222-161, 222-640, fax: 062/222-499
- 32 LJUDSKA KNJIŽNICA p.o.
Cesta bratstva in enotnosti 23, 8330 **Metlika**
Tel.: 068/58-370
- 33 Zavod za kulturo - KNJIŽNICA
Hribernikova 1, 3330 **Mozirje**
Tel.: 063/833-593
- 34 POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
Grajska ul. 2, 9000 **Murska Sobota**
Tel.: 069/22-553, fax: 069/22-553
- 35 GORIŠKA KNJIŽNICA FRANCETA BEVKA
Kidričeva 20, 5000 **Nova Gorica**
Tel.: 065/22-498, 21-052 (študijski oddelek),
fax: 065/321-688
- 36 KNJIŽNICA MIRANA JARCA
Rozmanova 26,28 8000 **Novo mesto**
Tel.: 068/324-505, fax: 068/321-496
- 37 KNJIŽNICA FRANCA KSAVRA MEŠKA ORMOŽ
Kolodvorska 9, 2270 **Ormož**
Tel.: 062/700-509
- 38 MESTNA KNJIŽNICA PIRAN
Tartinijev trg 1, 6330 **Piran**
Tel.: 066/73-870, fax: 066/746-420
- 39 KNJIŽNICA BENA ZUPANČIČA
Trg padlih borcev 5, 6230 **Postojna**
Tel.: 067/21-052, 24-520, fax: 067/24-520

- 40 KNJIŽNICA IVANA POTRČA PTUJ
Minoritski trg 1, 2250 **Ptuj**
Tel.: 062/771-480, fax: 062/772-496
- 41 KNJIŽNICA RADLJE OB DRAVI
Koroška cesta 2, 2360 **Radlje ob Dravi**
Tel.: 0602/73-091
- 42 KNJIŽNICA A.T. LINHARTA
Gorenjska 27, 4240 **Radovljica**
Tel.: 064/714-534, 714-579, fax: 064/715-840
- 43 KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA DR. FRANCA
SUŠNIKA
Na gradu 1, 2390 **Ravne na Koroškem**
Tel.: 0602/22-294, 21-467, fax: 0602/22-294
- 44 Javni zavod Miklova hiša
KNJIŽNICA MIKLOVA HIŠA
Šeškova 17, 1310 **Ribnica**
Tel.: 061/861-938
- 45 Zveza kulturnih organizacij Sevnica
OBČINSKA KNJIŽNICA SEVNICA
Trg svobode 10, 8290 **Sevnica**
Tel.: 0608/81-304
- 46 KOSOVELOVA KNJIŽNICA
Mirka Pirca 1, 6210 **Sežana**
Tel.: 067/73-478, fax: 067/73-478
- 47 KNJIŽNICA JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA
Trg svobode 16, 2310 **Slovenska Bistrica**
Tel.: 062/810-565, 815-370, fax: 062/810-565

- 48 KNJIŽNICA KSAVERJA MEŠKA
Ronkova 4, 2380 **Slovenj Gradec**
Tel.: 0602/508-000, fax: 0602/508-000
- 49 Svetovalnoizobraževalni center
KNJIŽNICA
Mestni trg 4, 3210 **Slovenske Konjice**
Tel.: 063/755-015, fax: 063/755-782
- 50 KNJIŽNICA ŠENTJUR
Dušana Kvedra 16, 3230 **Šentjur pri Celju**
Tel.: 063/741-277

- 51 KNJIŽNICA IVANA TAVČARJA
Šolska 6, 4220 **Škofja Loka**
Tel.: 064/620-200, fax: 064/620-638
- 52 Ljudska univerza
OBČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA
Aškerčev trg 20, 3240 **Šmarje pri Jelšah**
Tel.: 063/821-352, fax: 063/821-352
- 53 KNJIŽNICA CIRILA KOSMAČA
Tumov drevored 6, 5220 **Tolmin**
Tel.: 065/81-048, 83-214, fax: 065/83-213
- 54 KNJIŽNICA TONETA SELIŠKARJA
Ul. 1. junija 19, 1420 **Trbovlje**
Tel.: 0601/21-748; fax: 0601/21-748
- 55 Center za izobraževanje in kulturo
KNJIŽNICA PAVLA GOLIE
Kidričeva 2, 8210 **Trebnje**
Tel.: 068/44-104, fax: 068/44-183
- 56 TRŽIŠKA KNJIŽNICA DR. TONETA PRETNARJA
Balos 4, 4290 **Tržič**
Tel.: 064/563-178
- 57 Kulturni center "Ivan Napotnik"
KNJIŽNICA
Titov trg 5, 3320 **Velenje**
Tel.: 063/853-265, 852-938, fax: 063/862-094
- 58 CANKARJEVA KNJIŽNICA
Tržaška 9b, 1360 **Vrhnika**
Tel.: 061/753-114, 753-714, fax: 061/753-833
- 59 Kulturni center - Delavski dom
KNJIŽNICA ZAGORJE
Cesta 9. avgusta 1, 1410 **Zagorje ob Savi**
Tel.: 0601/61-281
- 60 Zavod za kulturo Žalec
OBČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA ŽALEC
Aškerčeva 9a, 3310 **Žalec**
Tel.: 063/715-123, fax: 063/715-517

in

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

Državna matična služba za knjižničarstvo
1000 **Ljubljana**, Turjaška 1
Tel: 061/2001-172 in 2001-171
Fax: 061/1257-293
E-mail: dms@nuk.uni-lj.si

Knjižnice morajo biti bistvena sestavina vsake dolgoročne strategije na področju kulture, zagotavljanja informacij, pismenosti in izobraževanja.

Da se zagotovi povezovanje in delovanje splošnoizobraževalnih knjižnic na ravni celotne države, morajo ustrezni zakonski predpisi in strateški plani opredeliti in podpirati nacionalno mrežo knjižnic, temelječo na dogovorjenih standardih.

Mreža splošnoizobraževalnih knjižnic mora biti zasnovana celovito, povezano z drugimi knjižnicami: nacionalno, splošnimi znanstvenimi, specialnimi in seveda tudi s šolskimi (vseh stopenj) in univerzitetnimi.

Poslovanje in upravljanje

V ta namen mora biti oblikovana poslovna politika, s katero so jasno opredeljeni cilji, prioritete in storitve knjižnice glede na potrebe lokalne skupnosti. Splošnoizo-braževalna knjižnica mora biti organizirana učinkovito, ravnati se mora po vseh strokovnih standardih poslovanja.

Na lokalni, regionalni, nacionalni, tudi mednarodni ravni mora biti zagotovljeno sodelovanje z vsemi možnimi partnerji, n.pr. s skupinami uporabnikov ali z drugimi poklici. Knjižničar v knjižnici je aktiven posrednik med uporabniki in viri. Ustrezno raven storitev lahko zagotovi samo knjižničar, ki je izšolan v stroki in se tudi permanentno izobražuje.

Z organizacijo programov pridobivanja in vzgoje uporabnikov je treba tem pomagati, da v celoti izkoristijo vse razpoložljive vire.

Izvajanje manifesta

S tem manifestom pozivamo osebe, odgovorne za sprejemanje odločitev na nacionalni in lokalni ravni in nasploh svetovno skupnost knjižničarjev, da uveljavljajo tu predstavljena načela.

Manifest je bil oblikovan v sodelovanju z Mednarodno federacijo knjižničarskih združenj IFLA.

Manifest je bil sprejet na 10. seji Mednarodnega sveta za Splošni informacijski program (PGI), Pariz, UNESCO, 28.-30.11.1994.

Knjižnična območja

- nad 50.000 prebivalcev
- od 20.000 do 50.000 prebivalcev
- pod 20.000 prebivalcev

1774

Narodna in univerzitetna knjižnica
Državna matična služba za knjižničarstvo